Mal Ayrılığı Rejimi

Türk Medeni Kanunu, 01 Ocak 2002 tarihinden itibaren yasal mal rejimi olarak edinilmiş mallara katılma rejimini kabul etmiştir. Bunun yanı sıra eşler, evlilikten önce veya evlilik sırasında noterde düzenleme veyahut onaylama şeklinde yapacakları bir mal rejimi sözleşmesi ile kanunda öngörülen diğer rejimlerden birini seçebilirler. Mal ayrılığı rejimi de bu rejimlerden birisidir. Kanunumuzda düzenlenen mal rejimi türleri şunlardır:

- **Edinilmiş Mallara Katılma Rejimi**: 2002'den itibaren yasal (varsayılan) rejimdir. Eşler aksini kararlaştırmadıysa, evlilik süresinde edinilen mallar boşanma halinde kural olarak yarı yarıya paylaşılır.
- **Mal Ayrılığı Rejimi**: Her eşin kendi malvarlığının ayrı olduğu rejimdir. Bu rejimde eşlerin kazançları kendilerine ait sayılır, paylaşım yapılmaz.
- **Paylaşmalı Mal Ayrılığı Rejimi**: Eşler sözleşmeyle bu rejimi seçmişlerse, evlilik bitiminde her iki eşin malvarlığı eşit olarak paylaştırılır; ancak bazı teknik farklar içerir. Örneğin, bir eş üstün yararı olduğunu ispatlarsa belli bir malın tamamını diğerine değerini ödeyerek alabilir. Bu rejimde de zina veya hayata kast durumunda kusurlu eşin payının azaltılması mümkündür.

- **Mal Ortaklığı Rejimi**: Eşlerin malvarlıklarını tamamen veya kısmen ortak hale getirdikleri rejimdir. Bu rejimde, eşlerin kararlaştırdığı mallar ortak sayılır ve evlilik bitiminde ortak mallar paylaşılır. Ancak eşler, evlilik birliği süresince ortak oldukları mallarda tek başına tasarruf edemezler.

Mal paylaşımı türleri, esasen eşlerin tabi olduğu mal rejimine göre değişir. Evlilik süresince hangi mal rejiminin geçerli olduğunu belirleyen unsur ise eşlerin bir sözleşme yapıp yapmamış olmaları ve evlilik tarihidir.

Mal Ayrılığı Rejimi Nedir?

Mal ayrılığı rejimi, eşlerin evlilik süresince kazandıkları tüm mal ve gelirlerin tamamen kendilerine ait olduğu, diğer eşin bu malvarlığı üzerinde yasal bir hakkının bulunmadığı mal rejimidir. Bu rejimde *"her eş kendi kazandığının sahibidir"* prensibi geçerlidir. Mal ayrılığı rejiminde edinilmiş mal – kişisel mal ayrımı yapılmaz; evlilik içinde alınmış olsa bile mal kimin adına ve parasına alınmışsa ona ait olur.

Mal ayrılığı rejiminin başlıca özellikleri:

- Eşler diledikleri gibi mal edinebilir ve tasarruf edebilir, mal edinimlerinde diğer eşin rızasına gerek bulunmaktadır. Fakat yasal sınırlar halinde diğer eşin rızası gerekebilmektedir. Örneğin aile konutunun satılması durumunda diğer eşin rızası aranacaktır.
- Boşanma veya evliliğin sona ermesi halinde prensip olarak her eş kendi malını alacak, karşı taraftan bir alacak talebinde bulunamayacaktır.
- Şayet eşlerden biri, diğerinin malına katkıda bulunmuşsa ve karşılığını almamışsa, katkısı oranında katkı payı alacağı talebinde bulunabilecektir.
- Mal ayrılığı rejimi, 01.01.2002 öncesi dönem için kabul edilen yasal mal rejimi olduğundan yeni medeni kanunla birlikte seçimlik rejim olmuştur. Eşler anlaşarak bu rejimi evlilik sözleşmesiyle kabul edebilirler.
- Mal ayrılığı rejimi, boşanma anında malvarlığı tartışmalarını azaltabilir, ancak evlilik içinde ekonomik güç dengesi çok farklılaşırsa bu mal rejimi zayıf eşin menfaatini korumayabilir. Bu nedenle 01.01.2002'den sonra yasal mal rejimi edinilmiş mal rejimi olarak kabul edilmiştir. Uygulamada sözleşme ile mal ayrılığı rejimine geçiş pek

yaygın olmamakla birlikte ikinci evlilikler, ileri yaş evlilikleri, büyük servet farklılıkları gibi durumlarda eşler tarafından mal ayrılığı rejimi seçilebilmektedir.

Özetle, mal ayrılığı rejiminde mal paylaşımı olmayacaktır. Çünkü bu rejimde ortak veya edinilmiş mal kavramı yoktur; “herkesin malı kendine” ilkesi geçerlidir. Eşler sadece yukarıda da bahsettiğimiz borçlar veya katkılar konusunda diğer eşten alacak talep edebilirler. Örneğin bir eş diğerine ait evi yaparken işgücü harcadıysa katkısı oranında katkı payı alacağı talep edebilecektir.

Mal ayrılığı rejiminin sona ermesi diğer rejimlerden daha basittir: Evlilik bittiğinde herkes malını geri alacak ve mallar üzerinde herhangi bir uyuşmazlık olmayacaktır.